

Malachovské noviny

Občasník OÚ a občianskych združení v Malachove

Číslo 1 – apríl 2012, VI. ročník

Podakovanie

Mám rád prácu s ľuďmi a hlavne s tou skupinou občanov, ktorí majú komunitné čítanie, ktorí nechcú v Malachove len bývať, ale aj plnohodnotne žiť, žiť ako Malachovčania, ktorí sú na svoju obec hrdí a vedia priložiť ruku k dielu pre krajší a plnohodnotnejší život v dedine. Takto si spolu vytvárame krajšie prostredie aj krajšie vzťahy, stretávame sa, oddychujeme, športujeme, organizujeme a spríjemňujeme si všedné i sviatočné dni.

Túto víziu v Malachove príkladne naplňuje aj **Občianske združenie Malachovská dolina** a ľudia, ktorí stáli pri jeho zrode. K 5. výročiu založenia im prajem aspoň tolko elánu, nadšenia a chuti do tvorivej práce, ako ich mali doteraz. Som hrdý na to, že máme v obci takéto združenia a spolky združujúce aktívnych občanov.

Všetkým členom prajem pevné zdravie, silu a odhodlanie niečo dokázať, aby sme sa mohli pri ďalšom výročí takisto stretnúť a tešiť sa z toho, že sme pre Malachov a pre nás všetkých urobili veľký kus práce a zase máme tú našu dedinku o niečo krajšiu.

Ondrej Slivka, starosta

Príspevok k 5. výročiu založenia OZ Malachovská dolina nájdete na strane 4.

19. mája slávnostne otvoríme Malachovský náučný chodník – Banskú cestu

Aj keď do otvorenia sú ešte takmer dva mesiace, chceme využiť príležitosť a pozvať všetkých čitateľov Malachovských novín na slávnostné otvorenie prvých troch trás Malachovského náučného chodníka, propagovaného aj pod názvom **Malachovská banská cesta**. Na rozdiel od iných náučných chodníkov je ten náš jedinečný tým, že po dokončení bude mať až päť tematicky odlišných trás, takže sa návštevník môže podľa svojich záujmov vybrať do rôznych častí doliny: na **Banský chodník**, **Prírodovedný chodník**, na pohodlnú prechádzku **Rekreačnou dolinou**, či neskôr na Historický chodník a Poštovú cestu.

Čítajte ďalej na strane 5.

SVADBA BEZ MUZIKY

V roku 1886 v Uhorsku uzrel svetlo sveta zákon č. XXII a jeho § 162, na základe ktorého boli obce vyzvané – u ktorých to bolo možné a mali reálne predpoklady k lepšej prosperite, napr. preto, lebo mali k sebe blízko a mali rovnaký charakter hospodárenia – aby sa zlučovali v jeden administratívny celok. Cieľom bolo zoštieňovanie administratívnej správy, ako aj možné zníženie priamej dane i pomocnej dane. Prevažná časť obcí, ktorá túto mierne nátlakovú akciu realizovala, tak urobila až v roku 1906 alebo ešte neskôršie. A to je aj náš prípad. **Priebeh zlúčenia obcí Malachov a Dolné Pršany** spracoval na základe dostupných archívnych materiálov M. Kiššimon, súkromný a nezávislý historik a redaktor Bystričského Permonu.

Čítajte na stranách 8-9.

„Kováčovie dom“ v hornej časti Bučinovej ulice sa čoskoro zmení na obecné múzeum. Foto: V. Druga.

Obec získala financie na obecné múzeum

Na prelome rokov z iniciatívy starostu obce Ondreja Slivku pripravil V. Druga do grantovej schémy predsedníčky vlády Ivetky Radičovej NÁŠ VIDIEK projekt pod názvom „**Malachovský domček – záchrana a premena objektu ľudovej architektúry na obecné múzeum**“. Projekt získal plnú požadovanú sumu vo výške 10 000 Eur, a tak sa dlhoročný sen o vytvorení obecného múzea môže stať realitou. Bez nadšenia a pomoci to však ani tentoraz nepôjde.

Už pred pár rokmi odkúpila obec jeden z najstarších objektov ľudovej architektúry v hornej časti Bučinovej ulice, tzv. Kováčovie dom. Domček je pôvodne drevený, zrubený, následne omietnutý – a malinký. Cez vstupné zádverie, z ktorého sa vchádza aj do udiarne, sa dostaneme do veľkej izby s funkčnou pecou. Za ňou je už len menšia novšia izba, prímurovaná k domčeku. Podľa posúdenia odborníka stavba nie je vlhká a strecha aj krov sú staticky pevné. Najdôležitejším problémom, ktorý musíme vyriešiť, je výmena elektrických rozvodov a sanačné a impregnačné práce na drevených stenách a krove. Odborné práce a materiál budú financované zo získaných grantových prostriedkov dodávateľskou firmou.

(Pokračovanie je na strane 9.)

Radostnú Veľkú noc a pekné jarné dni

Vám prajú
pracovníci OÚ Malachov a redakcia.

VYBERÁME ZO ZASADNUTÍ OBEČNÉHO ZASTUPITELSTVA (ObZ)

Úplné znenia uznesení nájdete na:

www.malachov.sk – Samospráva – Obecné zastupiteľstvo – Zasadnutia

Na X. zasadnutí ObZ v Malachove dňa 20. 12. 2011 ObZ

- Zrušilo uznesenie č. IX. 2/2011, ktorým bol schválený predaj pozemku Ing. Geletovi, keďže pozemok je stále je vo vlastníctve mesta Banská Bystrica.
- Schválilo VZN č. 90/11 o dočasnom obmedzení alebo o zákaze užívania pitnej vody v čase jej nedostatku a o spôsobe náhradného zásobovania vodou.
- Schválilo VZN č. 91/2011 o prevádzkovom poriadku pohrebiska.
- Schválilo VZN č. 92/2011 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v ktorom sa dopĺňal spôsob označenia platby miestnej dane a poplatku. Ostatné časti pôvodného VZN č. 78/2009 ostali nezmenené.
- Schválilo Zmluvu o zimnej údržbe s M. Jánošom.
- Schválilo Rozpočtové opatrenie č. 6 – úprava rozpočtu za rok 2011, z dôvodu nezohľadnenia mesiaca september pri úpravách rozpočtu na predchádzajúcom zasadnutí ObZ.
- Vzalo na vedomie Stanovisko hlavného kontrolóra k rozpočtu na roky 2012 až 2014. Kontrolórka Ing. Benická upozornila, že rozpočet je vypracovaný na základe prognóz, ktoré hovoria približne o rovnakých príjmoch na podielových daniach ako boli v roku 2011, ktoré môžu byť nižšie.
- Schválilo rozpočet na rok 2012.
- Vzalo na vedomie Návrh rozpočtu na rok 2013 a 2014.
- Vzalo na vedomie zdanie sa funkcie predsedníčky Komisie verejného poriadku Ľuby Kubišovej, ktorá zdôvodnila svoje rozhodnutie tým, že má veľa povinností vyplývajúcich z funkcie v Rade školy, ako aj v občianskom združení a pri vydávaní obecných novín.

Na XI. zasadnutí ObZ v Malachove dňa 20.3.2012 ObZ

- Neschválilo predaj pozemku, parc. č. 1778/1 o výmere 210 m² žiadateľovi I. Deákovi.
- Schválilo zámenu pozemkov vo vlastníctve Marcela Šimku, parc. č. 898/3, druh pozemku zastavaná plocha, o výmere 14 m² a parc. č. 899/2, druh pozemku záhrada, o výmere 4 m² za pozemok vo vlastníctve obce Malachov, parc. č. 911/11, druh pozemku zastavaná plocha, o výmere 18 m² podľa GP 30228701-160/2011.
- Schválilo odkúpenie pozemku Evy Horskej, parc. č. 1052/7 o výmere 97 m², ktorý sa nachádza v bezprostrednej blízkosti hlavnej cesty v nebezpečnej zákrute, kde bola v minulosti rozšírovaná cesta. Hranica pozemkov p. Horskej a Obce Malachov je v úplne svahovitom teréne a tak odkúpenie ponúkaného pozemku pre obec bude znamenať možnosť prípadnej úpravy terénu popri ceste. Cena pozemku je 1110 Eur.
- Vzalo na vedomie Správu hlavného kontrolóra o kontrole za rok 2011.
- Schválilo Plán kontroly na I. polrok 2012, ktorý predložila kontrolórka Ing. Benická.
- Schválilo Plán zasadnutí OZ na rok 2012, ktorý stanovuje 6 riadnych termínov zasadnutí.
- Schválilo Výpoveď zmluvy so Spoločným obecným úradom č. 40/2003 a zriadenie nového spoločného obecného úradu a jeho organizačný poriadok. (Mesto Banská Bystrica zrušilo pôvodný obecný úrad, ktorý vykonával prenesený výkon štátnej správy v oblasti stavebného poriadku a súčasne prišlo s návrhom zriadiť nový spoločný úrad pre stavebné záležitosti s novým organizačným poriadkom. Pre obec Malachov je toto nové riešenie výhodné, odbremení obec od veľkého množstva administratívy a poštových zásielok, ktoré doteraz mala v kompetencii obec. Z finančného hľadiska zostáva pre obec situácia nezmenená, ale pracovníčky budú menej zaťažené.
- Schválilo plat starostu obce v rovnakej výške, ako bol minulý rok. (Podľa §4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z.z. je potrebné

prerokovať raz ročne plat starostu obce. Štatistický úrad SR 6. 3. 2012 oznámil priemernú mzdu v hospodárstve SR za rok 2011, ktorá je 786 Eur. Podľa počtu obyvateľov obce platí na prepočet platu koeficient 1,98. Poslanci navrhli ponechať pôvodnú výšku platu starostu obce ako v r. 2011, čo v prepočte znamená: $786 \times 1,98 \times 3,5 \% = 1610,75 \text{ Eur.}$)

Informácie o **termínoch** zasadnutí obecného zastupiteľstva s návrhom programu rokovania sú zverejňované na úradnej tabuli, na **www.malachov.sk** a prostredníctvom obecného rozhlasu. Na úradnej tabuli a internete sú tiež zverejňované texty navrhovaných **všeobecne záväzných nariadení** a schválené **VZN**. Na **www.malachov.sk** nájdete okrem mnohých ďalších informácií o obci aj **rozpočet** obce, od januára sú zverejňované **zmluvy, faktúry a objednávky** OÚ Malachov. Sledujte stránku **www.malachov.sk**, postupne tu budú pribúdať ďalšie informácie, ktoré má obec povinnosť zverejňovať podľa Zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Podnety k obsahu stránky zasielajte na **starosta@malachov.sk**, prípadne **kubisova@gmail.com**. (lk)

Informačné tabule v obci – naša vizitka

V Malachove máme viacero informačných tabulí, vitrín či nástieniek. Slúžia na informovanie občanov zo strany obecného úradu, organizácií v obci aj jednotlivcov. Keďže sú súčasťou verejného priestranstva, nie je dôležitý len ich praktický účel, ale aj to, ako vyzerajú.

Tak, ako získavame prvý dojem o človeku podľa jeho výzoru a oblečenia, tak robia tieto plochy prvý dojem na návštevníkov obce. A aj keď si to možno my sami už ani neuvedomujeme a nevšímame, na tých, ktorí k nám prídu po dlhšom čase môže neupravený a zanedbaný výzor týchto informačných nosičov pôsobiť dojmom, že tu žijú ľudia, ktorým na ich prostredí nezáleží.

Preto je dôležité, aby sme pri využívaní týchto plôch dbali o nasledovné:

- staré a neaktuálne oznamy je potrebné odstrániť čo najskôr, kým nevyblednú a nepoškodia sa,
- pri vyvesovaní nových oznamov ich neumiestňovať na tie staré, ale najskôr urobiť revíziu – čo je neaktuálne odstrániť a prípadne poposúvať ostatné oznamy, aby ako celok pôsobili úhladne,
- používať min. 4 špendlíky na plagát,
- NELEPIŤ oznamy na sklá vitrín!

Úradná vývesná tabuľa Obecného úradu v Malachove sa nachádza pred vchodom do jeho budovy. Na nej zverejňuje obecný úrad úradné informácie podľa príslušného zákona. Pre lepšie informovanie občanov využíva obecný úrad aj nástienky na autobusových zastávkach a pred obchodom COOP Jednota.

Veľká biela info tabuľa pred obchodom Jednota by mala byť vyhradená pre informácie o kultúrnych a športových podujatiach v Malachove aj okolí. Nie je určená pre drobnú inzerciu občanov ani reklamu firiem. Je to veľká plocha, preto je dôležité, aby ju tvorili vkusné plagáty väčších rozmerov – min. A4.

Pripomíname všetkým občanom, že obec – to sme my. Ak sa sami nepostaráme o to, aby to u nás vyzeralo pekne, neurobí to za nás nikto iný. Zároveň je povinnosťou každého občana udržiavať v obci poriadok a prispievať k jej zvelaďovaniu.

L. Kubišová

členka Komisie verejného poriadku pri ObZ v Malachove

Fašiangy 2012

Malachovské Fašiangy organizovali tento rok záhradkári (ZO SZZ v Malachove) a miestna organizácia Slovenského Červeného kríža. Jeden z organizátorov, Ján Dobrota, si zaspomínal na „Fašiangy“ v minulosti, keď bol on sám jedným z mládencov, ktorí chodili po dedine ženy vykrúcať, a ktorých úlohou bolo aj asistovať pri pochovávaní basy v Popolcovú stredú. Hovorí, že všetko je stále rovnaké – rovnaká koleda, rovnaké kroje aj stále rovnaká hudba. V minulosti organizovali fašiangové veselice hasiči, ktorí si takto zarábali na chod svojej organizácie, a to od svojho vzniku v povojnových rokoch až do roku, keď sa obec spojila s mestom. Budeme vďační všetkým, ktorí budú ochotní zaspomínať si na fungovanie požiarnikov – hasičov v Malachove, prípadne poskytnú fotografie na zverejnenie. Môže to byť ďalší pekný príspevok do pestrej mozaiky života obce v minulosti.

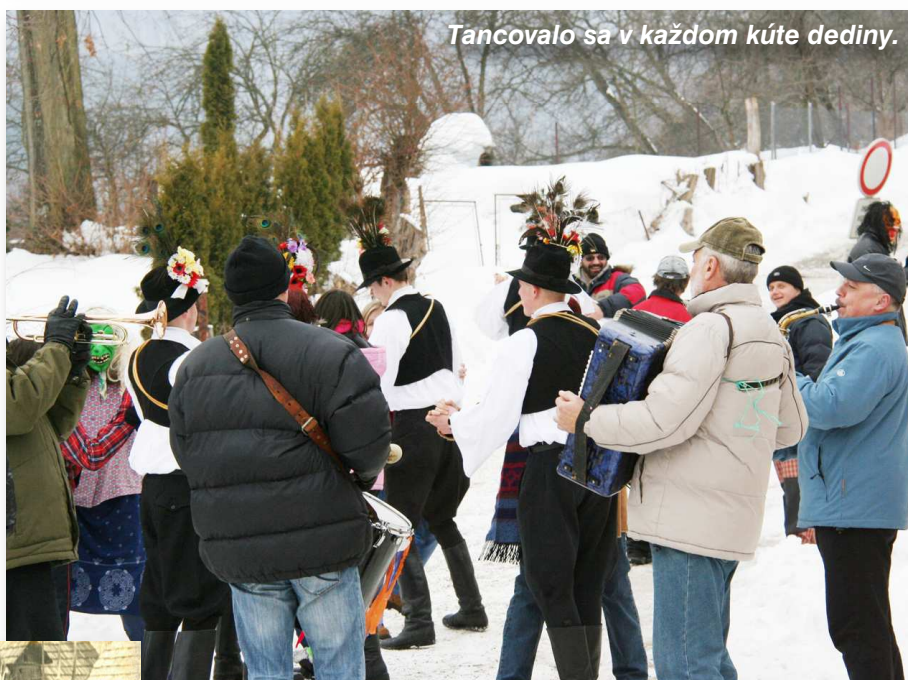
Pravda, menia sa osoby aj obsadenie. Dnešným mládencom a M. Pálovi patrí vďaka za to, že tradíciu udržiavajú pri živote. Aj tento rok pochovali basu tak, ako sa patrí, podľa organizátorov sa však s ňou prišlo rozlúčiť dosť málo ľudí, menej, ako prišlo na nedeľnú zábavu, pričom Malachovčania, vraj, boli v menšine oproti návštevníkom z okolia.

Organizátori touto cestou ďakujú všetkým, ktorí sa podieľali na príprave aj realizácii tejto tradičnej udalosti v Malachove, účinkujúcim aj návštevníkom.

*Luba Kubišová
Foto: Juraj Solivajs*

Pred domom nedávno zosnulého Vlada Necpala (1955-2012) si Fašiangovníci uctili svojho bývalého vedúceho.

Tancovalo sa v každom kúte dediny.

*Fašiangy 1966 – zľava: Peter Kapusta od Hazov, Gustáv Krnáč z mostu, Ján Dobrota od Hanákov, Ján Krnáč zo sklepu, Zdeno Kapusta od spálenici, Ivan Klačan od dovcov, Juraj Klačan od Filipkov, Miroslav Pazúr z obchodu. Harmonika – Matej Klačan z Horných Pršian.
Foto: Ján Kapusta od Chovanov*

Na kolede dedinou.

Ako beží čas v Malachovskej doline

Tí, ktorí pracujú s internetom, vedia, že ak si vyhľadajú termín „Malachovská dolina“ neobjaví sa im informácia o zemepisnej a turistickej lokalite prípadne mapa, ale odkaz na občianske združenie. A to je situácia, ktorú sme vôbec nepredpokladali, keď sme zakladali novú organizáciu pre podporu a rozvoj komunitného života v obci Malachov v oblasti kultúry, vzdelania, športu, cestovného ruchu, turizmu a pre skvalitnenie života občanov a návštevníkov obce a keď sme pre ňu hľadali vhodný názov. Dňa **27. marca 2012** uplynulo už **päť rokov** od zaregistrovania stanov Občianskeho združenia Malachovská dolina na ministerstve vnútra SR. Bolo to päť rokov, na začiatku ktorých stálo veľké nadšenie troch žien – **Jany Krnáčovej, Ing. Lubice Briedovej a Zuzky Plajovej** – a na konci ktorých sú viditeľné výsledky úsilia mnohých Malachovčanov a našich priateľov hlavne z Banskej Bystrice. Odvtedy sa prezentujeme vlastným logom, ktoré vytvoril Miroslav Bárdi a vlastnou webovou stránkou, ktorá prináša informácie a fotografie z našej činnosti.

Naše OZ bolo iniciátorom viacerých typov podujatí, ktoré si postupne našli iných organizátorov a pravidelne sa aj naďalej usporadúvajú. Aj občasník **Malachovské noviny** patrí k takýmto iniciatívam a niekoľko rokov sme sa v rámci OZ striedali pri jeho tvorbe. Získal si obľubu u občanov a od vlaňajšieho roka je jeho vydavateľom Obecný úrad v Malachove. K jeho kvalite prispelo aj to, že má stálu šéfredaktorku a profesionálneho grafika. Azda najviac sme spolupracovali s Občianskym združením – Klubom dôchodcov Malachovčan, pretože máme spoločné ciele i predmety záujmu. Jednou z prvých spoločných akcií bola výstava v kultúrnom dome 28. septembra 2007 v rámci Dní obce Malachov. Dôchodcovia s etnografkou PhDr. Zuzanou Drugovou pripravili malú **národopisnú expozíciu**, ktorá vzbudila veľký záujem domácich i návštevníkov podujatia. Tradične zariadený interier niekdajších malachovských dreveníc s pôvodným nábytkom, truhlicami, vyšívanými textíliami a riadom dopĺňalo poľnohospodárske náradie a ďalšie predmety. Naše združenie pripravilo **výstavu výtvarných diel našich umelcov** – Viery Solivajsovej, Melánie Turňovej, rod. Oravcovej a Dr. Miroslava Bárdiho. Na veľkonočných výstavách sme sa podieľali v nasledujúcich 2 rokoch. Každoročne na Dňoch obce máme zastúpenie aj v súťaži vo varení guláša a ostatné dva roky aj na sochárskom sympóziu. Treba spomenúť aj **vydarené výlety** na Deň stromu do Vydrovskej doliny, na Hontianskú parádu do Hrušova, do Dobrej Nivy a na folklórny festival v Očovej i **turistické pochody**, ktoré sa konajú každý rok okolo 8. mája pri príležitosti ukončenia druhej svetovej vojny. Pre mládež sme vytvorili možnosť

Detský deň 5. 9. 2009.

zatancovať si **hip-hop** a pre ženy zacvičiť si **zumbu** pod vedením skúsenej cvičiteľky Lívie Krčovej.

V roku 2008 sa nám podarilo z grantu BBSK zakúpiť tri stolnotenisové stoly, usporiadať 1. ročník stolnotenisového turnaja mikroregiónu Pozdola Bystrice a tak podporiť **rozvoj stolnotenisového športu** v obci. Od roku 2010 už tento klub pracuje ako samostatné združenie. Ďalšia organizácia, ktorej pomohli naše skúsenosti a podpora k samostatnej činnosti bolo OZ Malachovská škola. Teší nás, že sme zostali v kontakte a naďalej si rozličným spôsobom pomáhame pri rôznych podujatiach. Vo februári 2008 sme sa spolu so Slovenským zväzom záhradkárov v Malachove podieľali na príprave **fašiangovej zábavy**, 5. septembra 2009 sme usporiadali vydaný Detský deň, ktorý finančne podporil BBSK. Aj toto podujatie si postupne prebralo do starostlivosti OZ Malachovská škola.

Najviditeľnejšie výsledky našej práce sú však v skrášľovacích úpravách v obci aj v jej okolí. Hlavnou úlohou od roku 2008 bola realizácia projektu „**Znovuobnovenie oddychového miesta Pod Skalkou**“. Od apríla 2008 do súčasnosti naši členovia, dôchodcovia z OZ Klub dôchodcov Malachovčan, ale aj iní zánietení Malachovčania

odpracovali na tomto mieste nespočetné množstvo hodín práce. Boli náročné – čistenie Malachovskej tiesňavy, čistenie Cúdenického vodopádu – spolu s členmi KST Vibrama, navážanie zeminy a jej rozhrňanie, úprava hracej plochy budúceho ihriska, postavenie krytého prístrešku, lavičiek a ohnisk, ktorých sme museli pre veľký záujem postupne urobiť viac. V spolupráci s OÚ Malachov sme pripravili slávnostné otvorenie tohto obľúbeného rekreačného miesta dňa 20. 6. 2009 v rámci podujatia „**Stretnutie generácií**“. Na jeseň 2008 sme tiež „prerúbali“ stromami a krovinami zarastený turistický chodník na Tri kríže.

Vďaka grantom sme v rokoch 2009 a 2010 vybudovali **dve nové autobusové zastávky**. Zastávka „Strelec“ z grantu BBSK má aj malé detské ihrisko a sme radi, keď vidíme, že ho využívajú mamičky s deťmi, ako aj mladí ľudia na krátke stretnutia a posedenia. Ďalšia zastávka „Mazúch“ sa realizovala hlavne vďaka zamestnaneckému grantu SPP.

Ďalšou hlavnou úlohou nášho OZ je postupne obnoviť povedomie o starej banskej a poštovej ceste, ktorá kedysi viedla z Banskej Bystrice cez Malachov, Malachovskú dolinu a Kremnické vrchy do Kremnice. V rámci **Malachovskej banskej cesty** (Via montana Malachoviensis) RNDr. Vladimír

Predsedníčka OZ
Jana Krnáčová
(prvá sprava)
a časť členov
20. 6. 2009.

Druga od roku 2010 koncepčne pripravuje a spracováva projekty na vytvorenie náučných chodníkov. Vďaka jeho veľkému nasadeniu pri spracovávaní projektov sa postupne darí získavať finančné prostriedky na jeho realizáciu. V máji budú pre turistov pripravené **3 náučné trasy: Rekreačnou dolinou, Banský náučný chodník a Prírodovedný náučný chodník** (aj s malým výletným okruhom na našu Skalku). Naši dobrovoľníci v roku 2011 osadili 15 drevených prístreškov pre náučné tabule, 11 oddychových lavičiek a smerové tabule. Hotové náučné tabule už pútajú pozornosť návštevníkov zaujímavými informáciami, fotografiami a estetickým grafickým spracovaním. Postupne objavujeme našu slávnu banskú históriu i prírodné vzácnosti, na ktoré môžeme byť hrdí. Spolu so skautmi sme začali aj revitalizáciu Ortútskeho jazierka, ktoré je od jesene už aj pohodlnejšie prístupné.

Nemožno vymenovať všetky aktivity, priebežne sme o nich informovali aj na stránkach Malachovských novín. Nemožno vymenovať ani všetkých spolupracovníkov a dobrovoľných brigádnikov. Všetkým jednotlivcom i organizáciám, ako aj Obecnému úradu chceme vysloviť veľké poďakovanie. Samozrejme, nie so všetkým sme spokojní, máme aj kritické pripomienky, ale dôležité je, že o nich vieme, chceme sa aj nimi zaoberať a postupne ich odstraňovať. Za všetky výsledky a nezištnú pomoc ďakujeme našim členom, tým, ktorí pracujú vo výbore a v rozličných komisiách združenia, našim sponzorom a podporovateľom.

Čas v Malachovskej doline beží ďalej. A tak aj my máme pred sebou ďalšie plány. V spolupráci s OÚ Malachov a Klubom dôchodcov Malachovčan sa začína práca na novej úlohe – zriadení **Malachovského múzea**. Uvažujeme o postupnom doplnení Malachovského náučného chodníka o ďalšie oddychové lavičky, perspektívne ho aj rozšíriť smerom na Hostinec aj smerom na Hrádok, do obce a k Malachovským skalkám. Preto budeme radi, ak prídu medzi nás aj ďalší záujemcovia o tieto aktivity.

Pokiaľ by ste chceli podporiť naše združenie, venujte nám 2 % z dane z príjmu. Tu sú údaje o nás:

Názov: Občianske združenie Malachovská dolina, **adresa:** Ortútska cesta 145, 974 05 Malachov, **právna forma:** občianske združenie, **IČO:** 42012457. **Tlačivá nájdete na stránke** <http://malachovska-dolina.webnode.sk>. **Zamestnanci môžu tlačivá spolu s potvrdením o zaplatenej dani od zamestnávateľa doručiť na DÚ do 30. 4. 2012.**

Marianna Bárdiová
za výbor OZ

Dovetok doterajšej predsedníčky Jany Krnáčovej:

Dovoľte mi zaželať nášmu OZ k jeho 5. výročiu veľa nadšenia do ďalšej práce, takého, aké nás sprevádzalo od jeho vzniku. V súvislosti so zmenou v mojom osobnom živote som sa rozhodla, že už nebudem vykonávať funkciu predsedníčky OZ

Malachovská dolina. Dovoľte mi ale poďakovať sa všetkým, s ktorými som mala česť spolupracovať pri organizovaní rôznych brigád či iných podujatí. Zvlášť si dovoľujem poďakovať svojim najbližším spolupracovníkom – členom výboru a komisií združenia. Na druhej strane je mi smutno z postoja niektorých spoluobčanov, ktorí si kolektívnu rúcu členov nášho združenia a ostatných dobrovoľníkov nevážia – zastávka Strelec či zastávka Mazúch sú niekedy plné ohorkov či iného nevhodného „zátišia“. Škoda, že vybudovanie týchto dvoch zastávok sa berie ako samozrejmosť ... A ešte jeden rest by som rada napravila. Isto si mnohí z vás spomínate na zájazd do Dobrej Nivy, ktorý v značnej miere zarezonoval u všetkých účastníkov. Obyvateľom Dobrej Nivy sme zostali dlžní takého prijatia, akého sa nám dostalo v tejto krásnej dedine. To je jedna z úloh, ktoré budeme spoločne riešiť na najbližšom stretnutí všetkých členov nášho OZ Malachovská dolina.

Jana Krnáčová

Počas dňa si malachovské deti prebehnú, v rámci lesnej hry, najbližšiu časť prírodovedného chodníka, dospelých záujemcov prevedieme po väčšej časti náučného chodníka, na ktorej zažijú trochu z každej trasy – najprv zeleno značený Prírodovedný chodník, potom pohodlnú červenú trasu Rekreačnou dolinou a nakoniec hrboľatý čierno značený Banský chodník v oblasti historických ortútskych baní.

Na rekreačnej lúke sa bude ponúkať dobrý **malachovský guláš, pivo, domáce koláče malachovských dôchodkýň** a iné občerstvenie.

Zorganizovaním tohto dňa si môžeme sami pre seba spríjemniť jarnú sezónu a zároveň prezentovať Malachovčanov pred pozvanými darcami grantových peňazí a návštevníkmi. Budeme veľmi radi, ak pri príprave a priebehu tohto podujatia **pomôže každý, kto má na to chuť – či už manuálne alebo sponzorsky**. Veď ako to býva zvykom, finančné zabezpečenie je len na časť podujatia a napríklad cenu za absolvovanie lesnej trasy si určite zaslúžia všetky deti.

Na záver mám ešte jedno želanie – aby Malachovský náučný chodník poskytoval dlhé roky všetkým Malachovčanom, Bystričanom aj ďalším návštevníkom zo Slovenska aj zo zahraničia radosť z pohybu v prírode sposteného spoznávaním rôznorodých zaujímavostí našej doliny. *Vlado Druga*

19. mája slávnostne otvoríme Malachovský náučný chodník

Slávnostné otvorenie chodníka pripravujeme v spolupráci s Obecným úradom Malachov, OZ Malachovská dolina, OZ Klub dôchodcov Malachovčan a OZ Malachovská škola. Pôvodne predpokladané skoršie dátumy otvorenia sme museli kvôli mimoriadnej snehovej nádielke, ktorá sa v horných častiach našej doliny bude ešte dlho topiť a nedovoľuje nám robiť dokončovacie práce, preložiť až na sobotu 19. mája.

V rámci otváracieho dňa by sme chceli nielen predstaviť verejnosti nový náučný chodník, ale aj priblížiť návštevníkom v rámci slávnostného programu banské tradície a ponúknuť občerstvenie a zábavu v prírode.

Na rekreačnej lúke budete môcť zažiť **banský spevokol v uniformách**, humorný **banský obrad „šachtág“**, ukážku **ryžovania zlata** na potoku a **kultúrny program malachovských detí**.

Život v našej škole

Zima nám priniesla bohatú snehovú nádielku. Užili sme si ju dosýta, či už na telesnej výchove alebo v školskom klube. Dlhé zimné večery si priam pýtali siahnúť po dobrej knihe. Hneď po vianočných prázdninách predstavil každý žiak knihu, ktorú prečítal. 27. januára sa **konalo školské kolo Hviezdoslavovho Kubína** v prednese poézie a prózy. Viacero žiakov u nás inklinuje k próze. Túto kategóriu vyhrala Lucka Púpavová, ktorá reprezentovala našu školu v okresnom kole.

Vo februári sme sa pripravovali na **fašiangové vystúpenie**, ktoré ste mohli vidieť 17. 2. v kultúrnom dome. Ukážkou z rozprávky Perinbaba uviedli pani učiteľky MŠ a ZŠ tohtoročný **karneval**. Pred úvodom mal DJ Patrik Lokša všetko perfektne pripravené a za ochotu robiť muziku mu úprimne ďakujeme. Pred začatím však vypadal mikrofón, a tak si pani učiteľky počas celého karnevalu skúšali svoj hlasový potenciál.

Hneď po jarných prázdninách sme opäť besedovali o prečítaných knihách pri bylinkovom čaji. Veľmi nás teší, že niektorí žiaci, ktorí sa ešte pred rokom s čítaním trápili, našli v knihách záľubu. Stačilo len nájsť zaujímavý žáner. Dnes vidno pokroky aj na hodinách slovenského jazyka. Ďalší bylinkový čaj vyskúšame pri českom jazyku. Ktorí dobrí čitatelia si naň trúfnu? Navštívili sme aj obecnú knižnicu. Do školy zavítala **spisovateľka Melánia Turňová**. Predstavila svoju knihu Ruženka v kráľovstve poľných kvetín. Rozprávala, ako ju písala a ilustrovala. Deťom sa obrázky, ktoré namalovala, veľmi páčili. Pani spisovateľka venovala po jednej knihe do našej aj do obecnej knižnice.

16. marca sme mali **flautový koncert**. Najprv sa predstavili škôlkari pod vedením Simonky Rajnohovej a po nich jednotlivo školáci pod vedením Aničky Ťažkej. Štvrtáci zahrali kánon. Janko Klačan s Matúšom Kapustom pripravili prevkapanie – Kubko a Matko

(flauta a gitara). Počas koncertu vystúpili hostia Veronika Kapustová (husle) a Jakub Spevák (gitara). Pán Filipko nám zahral na heligónke a ako hosť vystúpil aj známy spevák horehronských ľudových piesní Ján Ambróz.

Škôlkari mali 20. 3. 2012 v škôlke **Deň veselých zúbkov**, na ktorom sa zúčastnili aj rodičia. Spolu s dr. Králičkom a dr. Čistoslavou si zopakovali, prečo je dôležité si zúbky aj jazyk! pravidelne čistiť a aký nebezpečný je čarodejník Plakota.

Pre členky KD Malachovčan sme vyrobili kvietky a pri príležitosti MDŽ sme sa im predstavili krátkym programom. Do školského klubu prišiel pán Dobrota so svojou technikou zdobenia kraslíc. Deti si vyskúšali robiť dierky do vajčeka vrtačkou a súťažili o najkrajšiu kraslicu. Štvrtáci si boli obzrieť priestory našej spádovej školy ZŠ Radvaň a zároveň riešili zaujímavé matematické úlohy. Akcia ich zaujala a hneď si pripravili úlohy aj pre svojich mladších spolužiakov.

V piatok sme vyrobili **Morenu a na Smrtnú nedeľu** sme ju spevom za sprievodu heligónky vypravovali „von zo vsi“ a zapálenú

hodili do potoka. Priniesli sme „letko“ do kultúrneho domu aj do „vsi“. Členky KD Malachovčan pripravili krásnu **výstavu**, ktorej súčasťou boli aj naše školské výrobky. Bolo čo obdivovať.

V škole sme sa snažili veľmi dobre hospodáriť a urobili sme niekoľko krokov, aby sme znížili náklady na prevádzku. Vďaka OZ Malachovská škola, aj vďaka vám všetkým, ktorí ste minulý rok prispeli 2 % z dane, alebo na naše kultúrne podujatia, papierom do zberu či svojou prácou pri opravách, sme mohli do školy

investovať. Do kuchyne sme zakúpili nový sporák, elektrický robot, antikorové podnosy, antikorový stolík, hrnčeky a šálky, parný hrniec, antikorový hrniec. Sponzorsky sme dostali mrazničku. OZ Malachovská škola získalo cez projekt 1 000 Eur na výstavbu kompostoviska v areáli školy. Pre deti, všetkých Malachovčanov a ich životné prostredie má kompostovanie veľký význam. Cieľom projektu je učiť ľudí spracovávať odpad inak ako spaľovaním. Pre výchovno-vzdelávací proces sme zabezpečili najmodernejší typ interaktívnej tabule s celým príslušenstvom. Daný softvér má neskutočné možnosti využitia a vaše deti sa majú na čo tešiť.

Milí rodičia i priatelia našej školy, vaša pomoc má pre nás obrovský význam. Ak nám i v tomto roku pomôžete odovzdaním 2 % z dane, budeme vo zvelaďovaní pokračovať a následne vás o tom informovať.

K. Cholvádová

riaditeľka ZŠ s MŠ v Malachove

Foto: S. Rajnohová (1), K. Cholvádová (2), Jana Kohárová (3, 5, 6), M. Ovšáková (4)

1. Naše pani učiteľky – Alžbetka, macocha, Perinbaba, Zubatá a Jakub.
2. Obecenstvo tvorili rodičia, starí rodičia, aj súrodenci.
3. Staré priateľky Zubatá a Perinbabka.
4. Fašiangové vystúpenie školákov zaujalo a pobavilo.
5. Svadobný tanec Alžbetky a Jakuba.
6. Fašiangovníci sa zabávajú.

Môžete nás podporiť aj 2 % dane z príjmu

Údaje do Vyhlásenia:

Názov: Občianske združenie Malachovská škola
Sídlo: Banícka 52, 974 05 Malachov
Právna forma: Občianske združenie
IČO: 42196230

Milí rodičia a školáci, naši žiaci pre vás vytvorili niekoľko diktátov, aby ste cez Veľkú noc nezabudli pravopis.

Boli sme v Bytči. Videli sme bystrý vodopád. Bol tam aj kamarát Kazimír. Trýznila nás veľká zima. Bývali sme neďaleko farmy, kde boli kobyly a kozy. Išiel som s Kazimírom ku jazierku. Boli tam ryby. Neďaleko pobežoval rys. Chceli sme sa tam pozrieť. Keď sme pristúpili bližšie, začalo sa blýskať. Museli sme sa vrátiť.
Matúš Kapusta, 4. ročník

Rýchly rys a ryba

(vybrané slová po r)

V jednom lese žil ryšavý a rýchly rys. V tej hore mal veľkú skrýš. Pri tom lese bolo koryto a v ňom tiekol potok. Neďaleko potoka žil v chalúpke strýko známej osobnosti. Mal od nej nejaké peniaze, a preto si zavolať bager. A ten bager vyrýpal pri potoku jamu. Tá jama bola spojená s potokom, a preto sa do nej vlieval. Vzniklo jazero. Do toho jazera rýchlo vplávala ryba aj so svojimi kamarátkami. Keď išiel rys v noci na lov, pravdaže si to krištáľovo čisté jazero všimol. Bol veľmi hladný a mal chuť na rybacinku. Už-úž strčil ruku do jazera, už si predstavoval, ako s chuťou zahryzne do rybky. Keď tu zrazu sa z vody vynorila ryba a podala mu lístok na ktorom bolo napísané: „Nejedz nás, chceme žiť. Tu máš napísané telefónne číslo na donáškovú službu na čínske jedlo. Majú tam aj ryžu: 0907339487 – Čína. Ďakujeme že si nás nerozhryzol. Ahoj.“ Keď si to rys prečítal, hneď si objednal rezance aj ryžu. Rys bol vďačný veľkej rybe.

Ján Klačan, 4. ročník

O lenivom Tónovi

Kým bol Tóno malý jeho lenivosť nikomu neprekážala. Ale keď mal 6 rokov rodičia museli Tóna obliekať, česať, čistiť zuby a kŕmiť. Tóno len otváral ústa. Občas zaspali tak tuho, že spadli zo stoličky. Ozvalo sa zadunenie, Tóno sa strhol a začal ručať. Rodičia sa zobudili a vbehl do kuchyne. Vložili si ho na chrbát a chodili po byte. Zavolali 15 odborníkov na lenivosť, 16. prišiel večer. Vyskočil Tónovi na chrbát a kričal hijó! Tóno sa nalaľakal a utekal preč. Odvtedy ho už nik viac nevidel.

Ponaučenie: Lenivosť sa nevypláca.

Patrik Zádrapa, 3. ročník

Svadba bez muziky

(Dokončenie z 1. strany.)

Rok 1908

Veci sa dali do pohybu 24. marca 1908, keď sa v Dolných Pršanoch konalo riadne jarné zasadnutie Obecného zastupiteľstva. Pomocný obvodný notár Alexander Taub v neprítomnosti hlavného notára Kneppa prečítal žiadosť daňových poplatníkov obce Dolné Pršany o administratívne zlúčenie s obcou Malachov podľa citovaného zákona. V zdôvodnení sa uvádza, že *po zlúčení sa zruší samostatnosť obce, zrušia sa všetky platené funkcie a všetok hnutelný i nehnuteľný majetok prejde do zlúčenej obce. Obvodného notára a všetky jeho náležitosti bude finančne znášať obec Malachov. Pri určení názvu obce bude prenechaná voľná ruka väčšej obci, avšak zastupiteľstvo považuje za dôležité vyhlásiť, aby meno zlúčenej obce bolo po maďarsky lepšie znejúcim Peresény a popri jeho zachovaní aby zlúčená obec niesla meno NAGYPERESÉNY, čiže v preklade VEĽKÉ PRŠANY. Toto dôležité rozhodnutie bude k nahliadnutiu vyvesené po dobu 15 dní k možnému pripomienkovaniu. Hlasovalo sa jednotlivo a menovite. Za zlúčenie hlasovali: Ján Maciak, Juraj Solivajs, Matej Dobrik, Matej Oravec, Ján Bušovský a Andrej Kubiš. Proti nehlasoval nik.*

O deň neskôr, 25. marca 1908 na riadnom jarnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Malachove predložil obvodný notár Daniel Kneppo rozhodnutie Obecného zastupiteľstva v Dolných Pršanoch vo veci zlúčenia dvoch obcí, podľa citovaného zákona. Na tomto základe zastupiteľstvo obce Malachov súhlasí so zlúčením, t.j. aby v budúcnosti obce vytvorili jeden celok. Po zlúčení plat notára a všetky jeho náležitosti budú hradené z príjmu Dolných Pršian. Administratívne záležitosti bude obhospodarováť Malachov. V otázke názvu obce sa prikláňajú k tomu, že namiesto Malakó, ktoré nie je maďarského pôvodu, bude ustanovený názov PERESÉNY, v preklade PRŠANY, podľa zákona z roku 1898, odsek IV. Toto dôležité rozhodnutie bude vyvesené na Obecnom úrade po dobu 15 dní k možnému pripomienkovaniu. Hlasovalo sa menovite a jednotlivo. Za zlúčenie hlasovali: Juraj Strelec, Samuel Krnáč, Ján Kapusta, Pavel Kubiš, Pavel Kubiš mladší, Ján Kubiš, Ján Kapusta – badinec, Leopold Brichta, Matej Klačan, Ján Pazsítka a Daniel Kneppo notár, spolu 11. Proti nehlasoval nik.

24. apríla 1908 bola z Malachova adresovaná zákonodarnej komisii žiadosť o zaslanie rozhodnutia oboch obcí o zlúčenie v jednu administratívnu obec na schválenie Ministromi vnútra. Obce delí od seba len potok Malachov a pozemky sú obhospodarované chudobnými roľníkmi, ktorí platia daň aj v susednej obci a naopak, lebo i tam majú nehnuteľnosti. Ani v jednej

obci nie je žiaden veľkostatkár a občania v Dolných Pršanoch platia 65 % náhradnú daň a v Malachove 60 %. *Láskavo prosíme o názov obce na maďarsky znejúce NAGYPERESÉNY. Pripojené sú pečiatky a podpisy predstaviteľov oboch obcí.*

10. augusta 1908 sa na úrade okresného hlavného slúžneho prešetrovala sťažnosť obyvateľov obce Dolné Pršany na činnosť obvodného notára Daniela Kneppa a pomocného notára Alexandra Tauba, v záležitosti falšovania zápisnice zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva dňa 24. marca 1908, z ktorej vyplýva, že *zápisnica nebola spísaná a overená v deň zasadnutia, ale o 3–4 dni neskôr a predložená k podpisu spolu s prázdnu blanketou zápisnice prísažnému, v neprítomnosti richtára Jána Maciaka. Notár Daniel Kneppo už v roku 1907 zbieral v obci podpisy za zlúčenie oboch obcí. Notár Daniel Kneppo uviedol, že problémy robí richtár, ktorý terorizuje obyvateľstvo, lebo sa bojí, že po zlúčení stratí svoj vplyv a hlavne svoj úrad. Alexander Taub uviedol, že si nevšimol, že blanketa zápisnice nie je vyplnená (Alexandra Tauba to stálo úrad!).*

5. decembra 1908 sa do kancelárie Obvodného notára v zákonnom termíne dostavili, aby sa odvolali proti uzneseniu ObZ Dolné Pršany o veci zlúčenia a vyslovili s ním nesúhlas: Juraj Solivajs, Andrej Vesel, Andrej Kubiš a Andrej Dvorský. Vo svojom odvolaní uviedli, že *oni si zo svojho pohľadu zlúčenie obcí neželajú a ani ho nevidia za účelné a na prospech obce. Všetci štyria dokument podpísali aj s dodatkom: V mene celej obci podpisujeme toto. Podpísaný je aj notár Kneppo. Úradne vyvesené rozhodnutie na 15 dní o zlúčení obcí na Obecnom úrade, proti ktorému sa odvolal Juraj Solivajs a jeho druhovia, 9. decembra odmietol podpísať richtár Ján Maciak, ale oznámenie opečiatkoval!*

Rok 1909

4. mája 1909 bola napriek vyššie uvedeným protestom z Dolných Pršian odoslaná žiadosť právnej komisii Zvolenskej župy o pripojenie obce Dolné Pršany k obci Malachov. V žiadosti sa okrem už známych skutočností zdôvodňuje, že *obec má len dvoch predstaviteľov Obecného zastupiteľstva, lebo nikto nechce funkcie robiť, že obec nemá historickú minulosť, že už aj tak má spoločnú školu, hasičstvo aj dopravu. Podpísaní sú obyvatelia obce Dolné Pršany: Ján Kubiš, Mária Kubišová, Anna Kapustová, Juraj Strelec, Samuel Krnáč, Ján Pažitka, Samuel Klimó a Ján Haring. V ten istý deň je zákonodarnej komisii odoslaná aj žiadosť o zlúčenie obcí v jeden administratívny celok aj z Malachova. Predkladajú sa už známe argumenty o výhode zjednotenia, lebo už aj tak spoločne funguje škola, hasičstvo,*

nočný strážnik, pôrodná baba aj cesty. Podpísaný je richtár obce Ján Pažitka a ďalších 25 občanov.

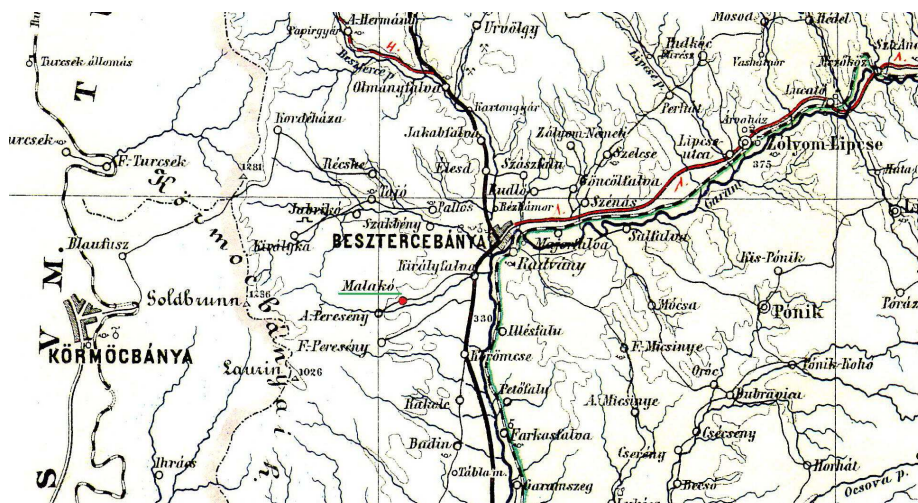
Na mimoriadnom zasadnutí ObZ v Malachove dňa 24. júna 1909 obvodný notár predkladá žiadosť miestnych občanov, daňových poplatníkov, o zlúčenie obcí Malachov a Dolné Pršany. Čítajú sa už niekoľkokrát opakované argumenty v prospech zlúčenia. Obecny richtár Ján Pažitka jednotlivo a menovite žiada hlasovať 9 prítomných zástupcov. Za zjednotenie hlasovali: Juraj Strelec, Ján Kubiš, Ján Krnáč, Pavel Kubiš, Ján Kapusta – badinec, Ján Kapusta – Andraškov, Samuel Krnáč a Ján Pažitka. Proti zjednoteniu nehlasoval nik. Na mimoriadnom zasadnutí ObZ v Dolných Pršanoch dňa 30. júna 1909 predložil obvodný notár žiadosť niekoľkých daňových poplatníkov obce, ktorí žiadajú o zlúčenie obce s Malachovom. Obecne zastupiteľstvo toto rozhodne odmieta a odmieta aj požiadavku obce Malachov o zlúčenie. Argumentom je, že *o zlúčení žiada len niekoľko daňovníkov s menšinovým podielom platenia daní. Obecny richtár ako predsedajúci nariadil menovité hlasovanie. Proti zjednoteniu hlasovali: Juraj Dvorský, Matej Oravec, Ján Maciak, Andrej Kubiš, Juraj Bušovský, Juraj Kubiš a Ján Kubiš. Za zjednotenie nehlasoval nik!*

Zákonodarná komisii v Banskej Bystrici dňa 26. októbra 1909 na svojom riadnom zasadnutí odporučila Ministromi vnútra schváliť zjednotenie obcí Malachov a Dolné Pršany v jeden administratívny celok, a to i napriek nesúhlasu Obecného zastupiteľstva obce Dolné Pršany. Predkladajú sa známe argumenty v prospech zlúčenia oboch obcí, ako aj to, že *Dolné Pršany majú len 281 katastrálnych jutár pôdy, 24 domov a 140 obyvateľov a Malachov má 677 katastrálnych jutár pôdy, 67 domov a 458 obyvateľov, a že o zlúčení žiada aj časť daňových poplatníkov z obce Dolné Pršany. Odvolať sa možno do 15 dní. 27. novembra 1909 je datovaný prípis a apelácia občanov obce Dolné Pršany m. k. (maďarskému kráľovskému) Ministromi vnútra proti zlúčeniu obcí Malachov a Dolné Pršany. Protestujú proti zjednoteniu a rozhodnutie považujú za svoju urážku a žiadajú rozhodnutie o zlúčení anulovať v plnom rozsahu, ešte skôr, ako nadobudne zákonnú moc. Podpísaný Arnold Púchy, obecny richtár a ďalších 25 občanov.*

Rok 1910

V novinách Figyelő (Pozorovateľ) z 27. novembra 1910 nájdeme titulok *Z dvoch obcí jedna*. Noviny prinášajú oznámenie, že *m. k. Minister vnútra oznamuje verejnosti Zvolenskej župy pod číslom 149.408, zároveň nariadenie číslo 88.901/1910 zlúčenie obcí Malachov a Dolné Pršany a pre novozriadenu obec stanovil názov*

na základe zákona z r. 1908, IV. zákonný článok, **MALAKÓPERESÉNY (Malachov – Pršany)**.

8. decembra 1910 sa konala v Malachove – Pršanoch spoločná mimoriadna verejná schôdza. Zasadnutie viedol predseda Daniel Kneppo. Ako predkladajúci Obvodný notár zdôraznil závažnosť zasadnutia a prečítal nariadenie hlavného slúžneho, podľa ktorého m. k. Minister vnútra svojim nariadením č. 86 691/1910 z 26. septembra 1910 vyhovel žiadosti zákonodarnej komisie Zvolenskej župy zo dňa 26. októbra 1909 o zlúčení obcí Malachov a Dolné Pršany v jednu obec a názov novej obce stanovil na MALAKÓPERESÉNY. Nová administratíva obce začne svoju činnosť 1. januára 1911 a staré samosprávy oboch obcí zaniknú ku koncu roka 1910. Podľa počtu obyvateľov stanovil, že nový zastupiteľský zbor malej obce bude mať

12 riadnych zástupcov a štyroch náhradníkov, tak, že polovicu budú tvoriť najviac daní platiaci občania a polovica bude volená občanmi. Podpísaní Ján Pažitka richtár, Arnold Púchy richtár, Ján Maciak, Ján Kubiš a Daniel Kneppo, notár.

30. decembra 1910 hlási hlavný slúžny Ujhelyi podžupanovi, že všetky náležitosti v novej obci MALAKÓPERESÉNY boli splnené a nová administratíva obce začne svoju činnosť 1. januára 1911.

Rok 1911

2. januára 1911 boli v Banskej Bystrici vyhláškou verejnosti oznámené už známe skutočnosti o vytvorení novej obce s názvom MALAKÓPERESÉNY. Podpísaný je podžupan Zvolenskej župy Dr. Matej Répáši.

18. januára 1911 sa v Malachove – Pršanoch konalo mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva. Zasadnutie viedol

novozvolený richtár obce Ján Pažitka. Prítomní boli: Andrej Krnáč – prisažný, Arnold Púchy – podrichtár, Juraj Strelec, Ján Kubiš, Andrej Kapusta filan, Ján Kapusta badinec, Juraj Solivajs a Juraj Bušovský. Zasadnutie prejednávalo vytvorenie rozpočtu obce a Štatút obce podľa predpísaného vzoru. Pozrime sa aspoň na platené funkcie: plat Obvodného notára 174,64 K, nájom bytu Obvodného notára 47,40 K, náklady na jeho kanceláriu 39,88 K, plat obecného richtára 100,00 K, nájomné za byt richtára 4,00 K, náklady na kanceláriu richtára 4,00 K, plat I. radcu (podrichtára) 26,00 K, plat II. radcu 16,00 K, plat obecnej babice 120,00 K, plat sirotského otca 6,00 K, plat obhliadača mŕtvol 8,00 K, plat nočného strážnika 70,00 K, plat obecného sluhu 44,00 K, plat sluhu Obvodného notára 47,90 K, plat listonoša 16,00 K.

Po mnohých peripetiách predsa len došlo k fúzii dvoch obcí. Svadba teda predsa len bola, ale bez muziky!

Autor ďakuje Štátnemu oblastnému archívu v Banskej Bystrici a menovite Majke Uharčekovej za nezištnú pomoc pri štúdiu podkladového materiálu.

Michal Kiššimon,
redakčne upravila L. Kubišová

Autor daroval Malachovu kópie všetkých dobových dokumentov o zlúčení obcí, ktoré použil pri spracovávaní príspevku. Spolu s úplnou verziou príspevku, ktorý ich obsah verne opisuje, budú uložené na Obecnom úrade v Malachove.

Obr.: Výrez z mapy Zvolenskej župy vydané v Budapešti r. 1897. Archív autora.

V Malachove chystáme obecné múzeum

(Dokončenie zo 1. strany)

Ak by však malo vzniknúť v zrekonštruovanom domčeku múzeum, je potrebné začať pripravovať aj jeho budúcu expozíciu. Priamo v domčeku sú viaceré časti ľudového nábytku, odevu, kuchynské riady – ale oveľa lepšie by bolo, keby sme takýchto predmetov mali viac. Preto prosím všetkých vás, ktorí začínate jarne upratovanie a chystáte sa VYHADZOVAŤ staré kusy oblečenia, staré kuchynské riady, staré pracovné náradia, či sa chystáte rúbať staré kusy nábytku na kúrenie – PROSÍM, ohláste sa nám, aby sme sa pozreli, či by sa tieto „haraburdy“ nedali ešte využiť ... My sa o ne postaráme, zapíšeme si vás ako darcu – a ak sa váš predmet dostane do múzejka, tak si tam nájdete aj vaše mená ... Alebo ak sa vašich spomienok nechcete vzdáť navždy, môžete nám ich do pripravovaného múzejka len POŽIČAŤ ...

Aby toto všetko mohlo vzniknúť, pripravili sme, v spolupráci s Klubom dôchodcov Malachovčan, ďalší projekt – a to na aktivity členov klubu aj ich priaznivcov, ktoré povedú k vytvoreniu múzejka: musíme sa stretnúť na úvodnej brigáde, kde vyčistíme priestory domčeka a vytriedime predmety – čo treba vyhodiť, čo si odložíme do múzejka ... Až potom tam môže ísť stavebná firma a začať robiť sanačné práce a elektriку. My si potom odložené predmety očistíme a zakonzervujeme – budeme sa stretávať, aby sme si povedali všetko o spôsobe čistenia a konzervovania, aby sme to vedeli urobiť naozaj kvalitne. Keď stavebná firma ukončí v domčeku stavebné práce, stretneme sa tam znova – aby sme si steny opravili, „vymastili“, vymalovali ... Aby sme si drevené trámy a rámy ponatierali a všetko krásne vyčistili. A potom si tam prinesieme zariadenie – aj to, čo tam dnes je, ale už vyčistené – ale aj to, čo nám darujú ďalší nadšenci a darcovia ... A ak

toto všetko dobre dopadne, tak nám v zrekonštruovanom a vynovenom domčeku vznikne priestor, kde sa budú môcť stretávať naši starší spoluobčania, ale kam budú môcť prísť aj deti zo školy na zaujímavú hodinu dejepisu ... A hlavne – všetci návštevníci Malachova a jeho okolia, ktorí si prídu pozrieť náš náučný chodník Malachovskou dolinou, si pozrú aj naše nové múzejko – domček totiž leží priamo na jednej z jeho pripravovaných trás.

Na záver ešte jedna prosba: príprava múzejka je výnimočná príležitosť, aby sme si u nás v Malachove pospomínali aj na všetky naše vzácné tradície, zvyky, piesne či rozprávania ... Aby sme to zaznamenali, spracovali, a potom predstavili v expozícii múzejka a snád aj naučili naše deti a vnúčence. Prosím, aby ste mi dali vedieť mená tých z vás, ktorí vedia porozprávať o minulosti, ktorí majú vzácné spomienky. Prosím, aby ste nám požičali staré fotky z Malachova, aby sme si ich uložili do počítačov, a potom ich mohli využiť v expozícii múzejka. Pokúsime sa zachytiť časť miznúcej histórie, aby na ňu – na vašu mladosť a detstvo – vaše vnúčatá nezabudli.

Vopred ďakujem za váš záujem a pomoc.
Zuzana Drugová, etnografka

Z činnosti Klubu dôchodcov Malachovčan

V Klube dôchodcov sa stále niečo deje

30. januára 2012 sme sa stretli na **výročnej schôdzi** za prítomnosti 55 členov klubu. Po vyhodnotení akcií KD, krúžku Dobrej pohody, hospodárenia KD za rok 2011, sme zablahoželali jubilantom pri ich životných jubileách. Na oživenie schôdze sme pozvali spievajúce členky z denného centra ROZMARÍN z Bansej Bystrice.

Nadalej prebiehajú masáže odbornými masérmi z masážneho salónu MEDIMAS. Majú čím ďalej tým väčší úspech aj u ostatných občanov obce a budeme v nich pokračovať podľa záujmu. 20. februára sme si pozreli v kine Cinemax v Europa SC novú českú komédiu Lásky je láska. Akcie sa zúčastnilo 10 členov klubu.

Pri príležitosti 5. výročia od založenia Klubu dôchodcov Malachovčan sme mali 17. marca členskú schôdzu, ktorá mala slávnostný charakter. Program bol pestrý. Žiaci zo ZŠ Malachov mali pre nás pripravené pekné vystúpenie. Na konci programu nám podarovali vlastnoručne vyrobené kvietky, čím nás milo prekvapili aj potešili. Ďakujeme.

Naše dievčatá z krúžku „Dobrej pohody“ si pripravili scénu a pieseň s humorným zameraním. V prvej scénke prišli ako pionierky pozdraviť svojou piesňou „Dnes žiarivo nám slnko svieti“, oblečené v bielych blúzkach a s pionierskou šatkou na krku. V piesni zaspomínali na detstvo, ako aj na čas nežnej revolúcie, keď sa všetko zmenilo, na nízke dôchodky a prešli v predstavách aj do budúcnosti, kde nás čaká domov dôchodcov. V druhej mini scénke sa predstavili ako „Tri malachovské klebetnice“, v ktorej spomínali aj činnosť v klube, ako je tam dobre, ako sa radi zabávame a ako tam radi chodíme. Na záver zaspievali aj hymnu KD „Žijem, žijem, doma neseďavam, dôchodca som, na svet nenadávam ...“. Na dobrú náladu, do spevu a do tanca hral a spieval už osvedčený p. Kúš do neskorých nočných hodín.

Tri malachovské klebetnice.

Dňa 25. marca sme pripravili pre všetkých občanov Malachova predveľkonočnú **výstavu ručných prác**. Ženy priniesli na výstavu krásne vyšívané, háčkované a paličkované práce s veľkonočným motívom, maľované a inou technikou ozdobené vajčká, obrázky a rôzne ozdoby. Pani M. Žabková predávala zaujímavé knihy pre deti aj pre dospelých. Samozrejme nechýbali domáce pečené koláče a zákusky našich členiek KD. Svoje práce vystavovali aj deti z materskej školy a ZŠ Malachov, ktoré prešli cez dedinu s Morenou, ktorú potom spálili a hodili do potoka. Takto sa symbolicky a definitívne rozlúčili so zimou. Bola to znovu vydarená akcia, no prilákala len málo návštevníkov. Ďakujeme všetkým, ktorí sa jej zúčastnili a priniesli ukázať tvorbu svojich šikovných rúk a tiež tým, ktorí si ju prišli pozrieť.

28. marca sa uskutočnila **mimoriadna členská schôdza**, na ktorej sa diskutovalo o rekonštrukcii opusteného domčeka pôvodnej ľudovej architektúry, ktorý je vo vlastníctve obce. V domčeku sa po zrekonštruovaní vytvorí obecné múzeum, ktoré bude dokumentovať prvky ľudového interiéru Malachova. Od členov nášho KD sa očakáva aktivita najmä pri zbieraní predmetov vhodných

Členky Krúžku dobrej pohody spomínali na staré dobré časy.

do obecného múzea, miestnych zvykov a samozrejme aj samotnou prácou pri rekonštrukcii dreveničky. A čo za to? Jedinčná vec. **Po realizácii domčeka sa stane pre nás aj miestom stretávania.**

Čo nás čaká najbližšie? **Brigády – jarné upratovanie cintorínov**, na ktoré vás už teraz srdečne pozývame. Termín oznámime.

Za výbor KD Malachovčan, E. Briedová, foto: autorka

Veľkonočné dekorácie potešili oko.

Smrtná nedeľa, čos priletela

Mamurejna panna, kde si prebývala?

Na tom vyšnom konci, v murovanom domci.

Hej, Marejna. Hej, Marejna ...

... znelo v Smrtnú nedeľu Malachovom. Morena bola symbolom smrti, zimy a chorôb. Podľa poverových predstáv sa vynesenie a zničením Moreny ako symbolu zimy a smrti mala magicky privolať jar. Niekde sa vynášanie Moreny považovalo za prostriedok na zaháňanie epidémií moru (tento význam prevažuje v tradícii okolitých krajín). Vykonávateľmi obradov boli, podľa správ zo 14. storočia zo susedných slovanských krajín, dospelí obyvatelia. Neskôr ich vystriedala mládež, najmä dievčatá.

Mamurejna panna,
kde si prebývala...

Od 30. rokov 20. storočia tradícia postupne zaniká. Jej vykonávatelia sa v mnohých oblastiach stali deti. V súčasnosti sa vynášanie Moreny vyskytuje pomerne ojedinele a na jeho inovácii sa podieľajú najmä miestne folklórne skupiny. Pieseň, ktorú spievali naše deti v Malachove je zložená z piesní z okolia Banskej Bystrice, Horehronia a Liptova.

V niektorých oblastiach (Liptov) jedno z dievčat, tzv. kráľovnú, obliekli do šiat z Moreny a po domoch vyberali vajčka, slaninu alebo iné naturálie, z ktorých spravili hostinu i pre mládeňcov, a to buď v dome richtára, alebo v dome, kde sa stretávali na priadkach a páračkách peria.

**Opojíme, opojíme kráľovho syna, kráľovho syna.
Dáme mu piti zo synovej misy, ak nebude piti,
Budeme ho biti, kyjom, kyjom kyjovati, za vlasy
Trhati.**

Von pani z mesta, kráľovná do mesta!

Priniesli sme nový háj do vsi,
dóniesli sme vám nové leto, nové leto...

Pamätá si niekto, ako sa to robievalo v Malachove? Aká pieseň sa spievala, kadiaľ sa chodilo, či na Smrtnú alebo Kvetnú nedeľu? Príďte o tom porozprávať našim deťom, ktoré si to radi vypočujú a zaznamenajú aj pre ďalšie generácie. Stačí, ak oslovíte niektorú z pani učiteliek v našej škole, alebo zavoláte na č. 048 418 33 40. Ďakujeme.

L. Kubišová, foto: autorka

Zdroj: <http://www.uluv.sk/product/morena-1161/>

Záhradkári začali sezónu

Dňa 15. 3. 2012 sa uskutočnila **výročná schôdza Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov**, na ktorej si členovia schválili tento plán práce na rok 2012:

1. Členské schôdze 4 krát a schôdze výboru 6 krát ročne.
2. Brigády v Malých dolinkách a v areáli ZŠ s MŠ v Malachove.
3. Výstava Jablko roka 2012.
4. Šrotovanie obilia a lisovanie ovocia.
5. Účasť na všetkých akciách organizovaných obcou.
6. Návšteva výstavy „Záhradkár“ v Trenčíne.

ZO SZZ v Malachove na svojej výročnej schôdzi, 15. 3. 2012
(foto: Juraj Solivajs)

Dňa **7. 4. 2012 (na Bielu sobotu)** organizujeme **brigádu v Malých dolinkách** na pohrabanie a ošetrovanie mladých stromčekov. Zároveň bude **brigáda aj v záhrade ZŠ s MŠ**, kde budeme ošetrovať ovocné stromy. Po brigáde podávame guláš a iné občerstvenie.

Zájazd do Trenčína na podujatie „**Záhradkár**“, ktorý organizujeme spoločne s miestnou organizáciou SČK sa uskutoční **13. 4. 2012**. Vstupné pre členov organizácií je 5 Eur. Na zájazd pozývame aj ostatných obyvateľov Malachova.

Tento rok sa v spolupráci s OZ Malachovská škola budeme podieľať aj na projekte „**Naučme sa kompostovať**“, kde by sme chceli prispieť k propagácii tohto spôsobu likvidácie odpadu zo záhrad a sádov, a tým aj k čistejšiemu a zdravšiemu životnému prostrediu v Malachove. Veríme, že aj medzi rodičmi a žiakmi našej školy máme našich budúcich členov.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili tradičných Fašiangov v našej obci a prispeli na našu činnosť – okrem vyššie uvedených aktivít sa budeme snažiť o obnovenie **bývalého tradičného guláša na Jána, ktorý sa kedysi organizoval Pod Krížom – v súčasnosti rekreačné miesto Pod Skalkou.**

Ján Dobrota, predseda ZO SZZ v Malachove

Členovia Slovenského ovocinárskeho spolku – odbočky Malachov, 11. júna 1950 na tradičnom guláši Pod Krížom
(foto: archív autora).

OZNAMY OÚ

Postup pri napojení na verejnú kanalizáciu po prevzatí starej kanalizácie a dokončení novej kanalizácie StVPS v predpokladanom termíne v roku 2013

Vážení spoluobčania, pre vašu prvotnú informovanosť vám predkladám postup, akým sa budú v priebehu roku 2013 pripájať jednotlivé domácnosti na verejnú kanalizáciu.

1. Vlastník nehnuteľnosti navštívi zákaznícke centrum StVPS a. s. závod 01, Partizánska cesta 73, B. Bystrica, kde vyplíše žiadosť o pripojenie nehnuteľnosti na kanalizáciu a dostane ďalšie potrebné informácie.

2. Vlastník nehnuteľnosti si oddelí splaškové vody od dažďových a vybuduje si prípojku splaškových vôd, pričom bude rešpektovať dolu uvedené technické podmienky pripojenia nehnuteľnosti na kanalizáciu.

3. StVPS a. s. B. Bystrica vykoná kontrolu oddelenia splaškových vôd a realizovanej prípojky a vystaví potrebné doklady (evidenčný list prípojky, revíziu správu a iné) pre uzavretie zmluvy o odvádzaní odpadových vôd.

4. Vlastník nehnuteľnosti a StVPS a. s. B. Bystrica uzavrú zmluvu o odvádzaní odpadových vôd.

Technické podmienky pripojenia nehnuteľnosti na pôvodnú kanalizáciu I. etapa:

Na kanalizačnej prípojke na konci zrealizovaného úseku (na pozemku producenta vypúšťaných splaškových OV) v rámci horeuvedenej stavby musí byť vybudovaná revízia kanalizačná šachta s minimálnym priemerom vstupného otvoru pre čistenie a revíziu $\varnothing 400$ mm (u novej kanalizácie realizuje investor StVPS). Revízia šachta môže byť plastová ako hotový výrobok alebo betónová. V prípade betónovej odporúčame do spodnej časti zabudovať prestupovú tvarovku. Najmenšia menovitá svetlosť potrubia je DN150. Najmenší sklon pri tejto svetlosti je 20‰. Pri svetlosti DN200 je najmenší sklon 10‰. Všetky súčasti šachty, prechodové kusy, tvarovky potrubia a tesnenia by mali byť certifikované výrobcom a prípojka má byť vodotesná.

Kanalizácia II. etapa:

Je potrebné si určiť a dohodnúť sa v dobe, keď sa budú pracovníci StVPS blížiť s výkopom k vašej nehnuteľnosti (s majstrom), kde chcete umiestniť prípojku a revíziu šachtu na svojom pozemku tak, aby bol pre vás čo najmenší problém s napojením sa.

Prečo sa napojiť na verejnú kanalizáciu

Podľa **paragrafu č. 23, odstavca 2, zákona č. 442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách** (citujem): „Vlastník nehnuteľnosti, na ktorej vznikajú odpadové vody, je **povinný** pripojiť nehnuteľnosť na verejnú kanalizáciu a splniť technické podmienky týkajúce sa najmä miesta a spôsobu pripojenia na verejnú kanalizáciu a uzatvoriť zmluvu o pripojení s vlastníkom verejnej kanalizácie, ak v obci, na ktorej území sa nehnuteľnosť nachádza, je zriadená a vlastník nehnuteľnosti nemá povolenie príslušného orgánu štátnej správy na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami.“

O aktuálnych informáciách, ktoré sa budú objavovať v priebehu výstavby novej kanalizácie a pri sprevádzkovaní starej kanalizácie, vás budeme priebežne informovať, aby sme včas a v predstihu vyriešili všetky problémy, ktoré budú spojené s pripojením sa a užívaním verejnej kanalizácie. Za pochopenie zložitej situácie v obci pri výstavbe, za tolerantnosť a ústretovosť vám chcem vopred poďakovať.

Ondrej Slivka, starosta

Odpady

Plasty (iba PET fľaše) sa odvádzajú vždy v 1. pondelok v mesiaci. **Staré batérie a žiarivky** je možné odovzdať do zberných nádob v obchode COOP Jednota. **Je to nebezpečný odpad, ktorý nepatrí do komunálneho odpadu!**

Zberné miesto Pred Určinou bude otvorené **od 4. 4. 2012** a potom **každú stredu od 7:00 h do 17:00 h**.

Dá sa tu odovzdať: železo, sklo, elektroodpad, ostatný odpad – ale v obmedzenom množstve, pretože finančné prostriedky na likvidáciu odpadov máme značne obmedzené a odvoz 1 kontajnera so zmiešaným odpadom stojí obec (podľa váhy) asi 150 eur.

Faktúry za odvoz veľkoobjemových kontajnerov by mali byť uhrádzané z vybraných poplatkov za komunálny odpad od občanov, čo však už zďaleka nestačí pokryť ani odvoz odpadu priamo z domácností v kuka nádobách.

Pre vysvetlenie opätovne uvádzame prepočet za odvoz smetí: **Odvoz 1 kuka nádoby stojí 1,65 Eur.**

Ako príklad uvidíme 4-člennú domácnosť: 4-členná domácnosť zaplatí obci 4×15 Eur = 60 Eur/ročne za odvoz smetí.

Odpad sa odváža týždenne, teda 52 krát do roka: $52 \times 1,65$ = 85,80 Eur.

Rozdiel $85,80 - 60 = 25,80$ Eur zaplatí za každú 4-člennú domácnosť obec z rozpočtu.

Ako má obec hradíť ešte aj náklady na odvoz kontajnerov?

Preto žiadame občanov, aby odpad, ktorí odnášajú do kontajnera, podľa možnosti rozobrali, týka sa to hlavne veľkých kusov nábytku, aby v kontajneri zabrali čo najmenej miesta.

V prípade rozsiahlejších rekonštrukčných prác v domácnostiach a väčšieho množstva odpadu **je potrebné si objednať kontajner** cez obecný úrad priamo domov, prenájom a stojné kontajneru budú mať zadarmo, zaplatia si len odvoz a likvidáciu firmou Icko.

Pomocný anjel, n.o. z Podbiela organizuje v Malachove zber obnoseného šatstva,

ktorý sa bude konať
v sklade pri Obecnom úrade
dňa 16. 4. (pondelok) a 17. 4. (utorok)
v čase od 08:00 do 15:30 h

Veci je potrebné zabalíť do igelitového vreca alebo iného vhodného obalu tak, aby nedošlo k ich znehodnoteniu pri prevoze.

ZBIERA SA: dámske, pánske, detské letné a zimné oblečenie, postelne obliečky, uteráky, záclony, závesy, prestieradlá, metrový textil, deky, tkané koberce, periny, hlavnice.

Nezáleží na tom, či je to posledná móda alebo už majú veci možno i desiatky rokov. Veci môžu byť aj mierne znečistené, nie však úplne špinavé.

Prosíme občanov, aby postelnú bielizeň, uteráky a utierky zabalili osobitne a označili.

NEZBIERA SA: hračky, obuv, domáce potreby, matrace, koberce (okrem tkaných) a veľmi znečistené veci.

Nepotrebným, obnoseným šatstvom a textíliami môžete pomôcť ľuďom, ktorí ho môžu potrebovať. V neposlednom rade takouto likvidáciou pre vás nepotrebného textilu šetríte aj životné prostredie.

Duchovné okienko

O príspevok k sviatku Veľkej noci sme požiadali predstaviteľov Cirkvi adventistov siedmeho dňa v Malachove. Redakcia MN vám želá hojnosť milosti od zmŕtvychvstaleho Krista, trvalý pokoj a zároveň plnosť radostí plynúcich z Velkonočného tajomstva.

Pôvod Veľkej noci

V týchto dňoch celý kresťanský svet slávi sviatok Veľkej noci. Jeho pôvod siaha približne do roku 1 500 pred Kristom. Potomkovia Božieho muža Jáкова, Izraeliti, žili v Egypte viac ako 200 rokov. Boh naplánoval ich vyslobodenie z otroctva (exodus) a poslal im Mojžiša a Árona, ktorí rokovali s vládcom Egypta, aby prepustil všetkých Izraelitov naspäť do ich zaslúbenej vlasti (Kanánu). Keďže faraón ich žiadosti nechcel vyhovieť, Boh postupne zosiela na Egypt desať rán. Pred poslednou ranou si mali Izraeliti zaobstarat ročného bezchybného baránka pre celú domácnosť, zarezať ho a jeho krvou potrieť veraje dverí. Baránka mali upiecť tak, aby mu nebola zlomená žiadna kosť. Večer ho malo celé rodinné spoločenstvo postojacky zjesť: s opásanými bedrami, so sandálami na nohách a s palicou v ruke. Jedli ho spolu s nekvaseným chlebom a horkými bylinami. To, čo z neho zostalo, museli spáliť na ohni. Počas celej noci mali zakázané vychádzať von z domu.

V tú noc okolo polnoci Boh usmrtil všetkých prvorođených v Egypte od faraónovho prvorođeného syna, ktorý mal sedieť na jeho tróne, až po prvorođené z dobytky. Tých, ktorí mali znamenie krvi na verajách dverí, zhubná rana nezastihla. V Egypte nastal veľký nárek a faraón si dal ešte v tú noc zavolať izraelitských predstaviteľov, aby im oznámil, že môžu s celým ľudom i s dobytkou odísť z krajiny. Pre Izraelitov to bola „Veľká noc“ bdenia, počas ktorej sa konečne stali slobodným národom.

Odvtedy každý rok Izraeliti slávia Veľkú noc – Pesach (preskocenie), aby si prostredníctvom pesachovej večere pripomenuli udalosť, kedy anjel smrti v Egypte preskočil ich domy a neza hubil ich prvorođených. Pre starých Izraelitov nikdy nebola Veľká noc iba spomienkou na minulosť, ale aj pripomienkou budúceho vykúpenia, kedy bude Boží ľud definitívne oslobodený od všetkých „faraónov“ a každého zla.

Ježiš Kristus a Veľká noc

Pri Poslednej večeri Ježiša Krista na tejto zemi vyzýva Ježiš svojich nasledovníkov, aby pokračovali v tradícii slávania sviatku Veľkej noci (Večera Pánova, eucharistia). V jeho dobe Pesachová

večera mala svoj presne stanovený poriadok (seder), daný liturgickým pitím vína v určitých intervaloch. Keď bol kalich naplnený prvýkrát, otec, alebo hlava pospolitosti (Ježiš), predniesli chválo-rečenie vína. Potom nasledoval predkrm – zelené horké byliny symbolizujúce trpké časy v egyptskom otroctve a kaša z mletých fig, datlí a mandlí so škoricou a korením, zriedená vínom. Predkrm sa jedol spoločne z jednej misy. Ježišov zradca Judáš Iškariotský si v tejto mise omočil ruku zároveň s Ježišom. Keď bol kalich naplnený druhýkrát, spýtal sa najmladší účastník hostiny: „Čím sa táto noc líši od ostatných?“ Hlava pospolitosti mu odpovedala stručnou charakteristikou príbehu o vyvedení ich ľudu z egyptského otroctva. Potom nasledoval spoločný spev. Po vypití druhého kalicha hostina pokračovala hlavným chodom. Najvýznamnejší stolovník túto časť stolovania začal modlitbou nad nekvaseným chlebom (kvas, ktorý znázorňoval hriech, musel totiž byť ešte pred večerou z domu odstránený). Držiac chlieb v ruke lámal ho a každému zo stolovníkov kúsok podal. Práve v tú chvíľu predniesol Ježiš mimo tradičný rámec hostiny slová: „Vezmite, jedzte, toto je moje telo.“ Potom nasledoval chod baránka. Po večeri bolo nad tretím kalichom prednesené poďakovanie za večeru. Pri pozdvíhnutí tretieho kalicha Ježiš opäť vybočil z tradičného rámca Pesachu, keď povedal: „Pite z neho všetci! Veď toto je moja krv zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých na odpustenie hriechov.“ Bežnou súčasťou večere bol ešte štvrtý kalich, ale ten už Ježiš odmietol so svojimi učeníkmi vypíť: „Hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z tohto plodu viniča až do toho dňa, keď ho budem s vami piť nový v kráľovstve svojho Otca.“ Nato zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu.

Ešte v ten večer (na Zelený štvrtok) bol Ježiš zradený jedným zo svojich učeníkov a predvedený na výsluch pred židovskú veľradu a pred rímskych miestodržiteľov. Hoci ho rímsky Pilát uznal nevinným, poslúchol náboženských vodcov a nechal ho ukrižovať. Okolo tretej hodiny odpoľudnia (vo Veľký piatok) Ježiš, visiaci na kríži, zvolal: „Je dokonané.“ a skončil. Počas soboty (Biela sobota) odpočíval v hrobe. Na ďalší deň ráno (vo Veľkonočnú nedeľu) bol vzkriesený a vstal z hrobu. Pred svojím nanebovstúpením sa ešte štyridsať dní ukazoval svojím učeníkom a vysvetľoval im, že on je tým veľkonočným Baránkom, ktorý sa obetoval za všetkých ľudí. A tí, ktorí v neho veria, budú tiež vzkriesení k večnému životu. A to je radostné veľkonočné posolstvo pre každého človeka.

Manželia Renáta a Tibor Kapustovci

Použitá literatúra:

Biblia, slovenský ekumenický preklad, Slovenská biblická spoločnosť, 2008: Exodus, 12. kap., Evanjelium podľa Matúša, 26. kap.

Jonczy, R., 2008: Seder a Večere Páně. In: Advent 3, Vrútky, Advent-Orion, s. 7-9

Marec mesiac knihy v našej obecnej knižnici

7. marca 2012 zorganizovali na Obecnom úrade v Malachove p. Žabková spoločne s krúžkom „Dobrej pohody“ literárnu besedu so vzácnym hosťom, spisovateľkou Evou Bielou-Brndiarovou.

Besedy sa zúčastnilo 21 žien, ktoré zároveň navštevujú obecnú knižnicu, a ktoré rozprúdili živú debatu o vydaných knihách s pani literátkou. Autorka debutovala v roku 2009 románom Sila lásky a o rok na to vydala ďalší román Tajomstvá žien. Najnovšie dielo z pera tejto novej slovenskej autorky je román Nehanebné hry (2011). Prvé dve knihy prečítalo v našej knižnici viac čitateľiek.

Jej knihy sú adresované ženám v rozličných životných situáciách, v ktorých sa neraz ženy-matky ocitnú, ako napríklad prežívanie lásky či sklamanie, zrada, nádej, či úskalia vzťahov. Jej tvorba je blízka osudu mladých žien. V poslednej knihe sa autorka zaoberá súčasným problémom mladej generácie vo vzťahu k tej staršej. Pani Biela-Brndiarová bola veľmi milo a srdečne prijatá a cítila sa medzi čitateľkami veľmi dobre. Dúfam, že akcia splnila svoj účel a oslovila malachovské čitateľky. V závere p. Žabková srdečne poďakovala spisovateľke za príjemne strávené chvíle počas jej návštevy a za obohatenie duchovného života miestnych žien. Pani spisovateľku budete môcť stretnúť aj na **autogramiáde v kníhkupectve REMEDIUM na Hornej ul. č. 4 dňa 11. apríla 2012**, na ktorú vás všetkých srdečne pozývam.

Naša knižnica bola založená v roku 1985. Pri zriaďovaní nám pomohla Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici a jej p. riaditeľ Klinec, ktorí nám poskytli základný knižný fond. Ten postupne rástol a rastie, na čom majú nemalý podiel aj občania Malachova, ktorí nám darovali literatúru – rodina Gajdúšková, Mária Plajová, p. Klímová, Dr. Mokrošová, firma REMEDIUM – p. Žabková. Milým darčekom bola kniha „SÁSOVÁ“ od autora historika Vladimíra Sklenku. Všetkým darcom aj tým nemenovaným chcem touto cestou srdečne poďakovať. Na nákup literatúry nám každý rok podľa finančných možností prispieva OÚ Malachov.

V súčasnosti máme v **Malachovskej knižnici 1441 knižných titulov**. Je tu zastúpená hlavne beletria a detská literatúra, odborná literatúra pre dospelých a detská odborná literatúra. **V roku 2011 sme vypožičali 1202 titulov**, z toho 984 titulov beletrie, 136 publikácií odbornej literatúry pre dospelých a 321 publikácií odbornej literatúry pre deti.

Bola by som veľmi rada, keby mali záujem o čítanie kníh aj mladí ľudia a navštívili by náš stánok kultúry. Bola by som šťastná, keby sa k nám čitatelia vracali a každý čitateľ si našiel knihu po akej túži.

Tento príspevok by som ukončila citátom M. Gorkého: „Bojím sa ľudí, ktorí neprečítali ani jednu knihu.“
M. Žabková

Valné zhromaždenie členov TJ Slovan Malachov, ktoré sa konalo 3. marca 2012 vyhodnotilo uplynulý rok po stránke športovej, ekonomickej a aj materiálno-hospodárskej. Takmer všetky uznesenia predchádzajúceho VZ sa výboru podarilo splniť, okrem vytvorenia a prihlásenia do súťaže mládežníckeho kolektívu. Na základe uvedeného bola aj členmi TJ odsúhlasená správa o činnosti výboru za rok 2011 a tiež správa kontrolnej a revíznej komisie o hospodárení TJ za rok 2011.

Valné zhromaždenie rozhodnutím všetkých delegátov:

– zvolilo členov výboru:

Ondrej Dvorský – predseda
Ing. Ján Lavrík – tajomník
Pavol Štofán – hospodár
Janka Gregorová – pokladník
Ing. Jozef Vavrek – člen

– zvolilo členov kontrolnej a revíznej komisie:

Ing. Ján Cimerman – predseda
Livia Krnáčová – člen

– odsúhlasilo názov športového areálu – „Športový areál Viliama Lustiga“,

– odsúhlasilo usporiadanie letných futbalových turnajov ako „Memoriál Ing. Tibora Kubiša“,

– odsúhlasilo prihlásenie do súťaže žiackeho futbalového družstva od ročníka 2012/2013,

– odsúhlasilo dobudovanie areálu multifunkčného ihriska a usporiadanie turnajov v minifutbale, nohejbale a tenise,

– odsúhlasilo úpravu hracej plochy hlavného ihriska a úpravu striedačiek hráčov a lavičiek pre divákov, úpravu šatní domáceho družstva.

Boli sme radi, že na naše VZ prijali pozvanie aj zástupcovia iných organizácií pôsobiach v obci, pretože považujeme za dôležité, aby sme sa navzájom poznali, informovali a spolupracovali. Predstavitelia KD Malachovčan, OZ Malachovská škola, Poľovníckeho spolku Košiar, OZ Malachovská dolina nám takto aj vyjadrili svoju podporu.

Prosíme rodičov, aby motivovali svoje deti k športu a napomohli k tomu, aby tu futbal mal aj mladých nasledovníkov a naše snaženia v tomto smere neboli márne.

Vďaka za vašu priazeň.

Ondrej Dvorský, za výbor TJ

Môžete nás podporiť aj 2 % dane z príjmu

Údaje do Vyhlásenia:

Názov: **Telovýchovná jednota SLOVAN Malachov**
Sídlo: **Bučinová 5, 974 05 Malachov**
Právna forma: **Občianske združenie**
IČO: **31914241**

Naše ženy na turnaji
v Dubovej.

* II. trieda skupina „A“

* starí páni

Kolo	Muž.	Hr. deň	ÚHČ	Pozn.
16	„A“	25. 3.	Králiky – Malachov	15.00
17	„A“	1. 4.	Malachov – Dúbravica	15.30
18	„A“	8. 4.	Ľubietová – Malachov	15.30
19	„A“	15. 4.	Malachov – Jakub	16.00
20	„A“	22. 4.	Malachov – voľno	
21	„A“	29. 4.	Malachov – Hiadeľ	16.00
1	Starí páni	30. 4.	Malachov – Priečhod	17.00
29	„A“	1. 5.	Šáľková „B“ – Malachov	16.30 utorok
22	„A“	6. 5.	Riečka – Malachov	16.30
2	Starí páni	7. 5.	Kremnička – Malachov	17.00
30	„A“	8. 5.	Malachov – Priečhod „B“	17.00 utorok
23	„A“	13. 5.	Malachov – Tajov	16.30
3	Starí páni	14. 5.	Malachov – Podkonice	17.00
24	„A“	20. 5.	Mičiná – Malachov	17.00
4	Starí páni	21. 5.	Sásová – Malachov	17.00
25	„A“	27. 5.	Malachov – Strelníky	17.00
5	Starí páni	28. 5.	Malachov – Brusno	17.00
26	„A“	3. 6.	Horné Pršany – Malachov	17.00
6	Starí páni	4. 6.	Očová – Malachov	17.00
27	„A“	10. 6.	Malachov – Nemecká	17.00
7	Starí páni	11. 6.	Malachov – Slov. Ľupča	17.00
28	„A“	17. 6.	Hronsek – Malachov	17.00
8	Starí páni	18. 6.	Malachov – Zvolen	17.00
9	Starí páni	25. 6.	Selce – Malachov	17.00

Z ČINNOSTI STOLNOTENISOVÉHO ODDIELU

Opäť je tu čas na oboznámenie našich priaznivcov s prácou nášho športového oddielu.

Stolnotenisová súťaž sa začala hrať v októbri a v súčasnosti máme za sebou prvú polovicu súťaže a prvú časť v Play-off.

Naše družstvá hrajú v 5. lige. **Družstvo „A“ je na 1. mieste** a je istým postupujúcim do 4. ligy.

Družstvo „B“ je na peknom 5. mieste.

Z jednotlivcov môžeme vyzdvihnúť výborné umiestnenie Palka Hlavatého a Zdena Sečkára v „A“ tíme. No i ostatní súťažiaci za Malachov podávajú spoľahlivé výkony.

Jednou z hlavných úloh nášho oddielu v budúcom období je **rozšíriť členskú základňu o mladých perspektívnych hráčov z našej obce**. Je to dlhá cesta, lebo výsledky sa prejavujú po 2 až 3 rokoch tvrdého tréningu. Odmenou bude úspešná reprezentácia obce Malachov a výborná kondícia. V tomto úsilí by mohli pomôcť rodičia škoolopovinných detí, ktorí majú záujem o zdravý vývoj svojich ratolestí. Ak deti v mladosti objavujú krásu športu, budú sa mu venovať po celý život. Budú zdravšie a šťastnejšie. Deti môžu skúsiť hrať hravou formou už od 6 rokov. V rámci všestranného telesného rozvoja im stolný tenis určite prospeje. Len pre zaujímavosť, o poslednom majstrovi sveta, ktorý samozrejme pochádza z Číny, komentátor poznamenal, že začal hrať veľmi neskoro, lebo mal už 5 rokov.

V piatok popoludní 1. 6. 2012 o 16:00 h by sme chceli zorganizovať pre deti ZŠ **stolnotenisový mini turnaj o najlepšieho stolného tenistu Malachova do 15 rokov**. Tento turnaj by mohol objaviť nové talenty, ktoré v Malachove určite sú. Tešíme sa na vašu účasť a veríme, že si spoločne dobre zašportujeme a strávime príjemné piatkové popoludnie.

Jozef Kozák, predseda STK Malachov, foto: autor

JOGA

striedavo utorok alebo štvrtky

Cvičenie jogy s Milošom Galkom prebieha buď v utorok alebo štvrtok, podľa mesačného rozpisu. Rozpis nájdete na infotabuli pred obchodom COOP Jednota a na dverách školy, prípadne oň požiadať na milosgalko@hotmail.com. Cvičí sa v telocvični ZŠ s MŠ vždy o 18:00 h. Platí sa 2,50 Eur za každé stretnutie.

JOGA sa v apríli 2012 cvičí:

3. 4. (utorok), **12. 4.** (štvrtok), **19. 4.** (štvrtok), **24. 4.** (utorok).

Multifunkčné ihrisko

si môžu záujemcovia o tenis, nohejbal a ďalšie športy rezervovať v pohostinstve Kaktus. Informácie u M. Pála, tel.: 0915 435 267.

ZUMBA sa cvičí!

Vždy vo štvrtok o 18:30 h. Poplatok: 2 Eur, deti do 15 rokov 1 Eur.

Informácie k poukázaniu 2 % dane z príjmu fyzických osôb

Pripomíname, že v Malachove takto môžete podporiť 4 organizácie: **OZ Malachovská dolina, OZ Malachovská škola, TJ Slovan Malachov a KST Vibrama.**

Zamestnanci, ktorí si nepodávajú svoje daňové priznanie sami, môžu 2 % zo svojich daní poukázať do 30. 4. 2012.

Vyplnené **Vyhlasenie o poukázaní 2 %** ... spolu s Potvrdením o zaplatení dane (od zamestnávateľa) doručte na DÚ v mieste bydliska. V Banskej Bystrici sa obidva daňové úrady presťahovali na Fončordu, Nová ul. 1 (budova bývalého Daňového riaditeľstva SR, oproti bývalým Slovenským Telekomunikáciám).

Tlačivá Vyhlasení nájdete na internete, alebo vám ich môžu vytlačiť na obecnom úrade.

PODNIKATELIA A ŽIVNOSTNÍCI Z MALACHOVA!

Dajte o sebe vedieť na: www.malachov.sk

Údaje v štruktúre:

meno/názov:

druh poskytovaných služieb:

kontakt, príp. link na vlastnú webstránku:

posielajte na e-mail: **ou@malachov.sk**, do predmetu správy uveďte **FIRMA NA WEBSTRÁNKU**, alebo ich s rovnakým označením vhodte do schránky pri vchode do Obecného úradu Malachov.

Informácie o vás budú postupne pridávané pod záložkou **Firmy** na webstránku **www.malachov.sk**

Podmienkou je, aby boli vaše služby poskytované aj priamo v Malachove.

Kontakt môžu poskytnúť aj **súkromné osoby**, ktoré sú ochotné príležitostne vypomôcť s rôznymi prácami.

OZ Malachovská škola organizuje projekt „Naučme sa kompostovať“

Ako ste už mohli zaregistrovať z viacerých strán, naše združenie získalo na tento projekt vďaka podpore Nadácie Pontis a Slovak Telekomu, a. s. 1 000 Eur. Tieto prostriedky sú určené na výstavbu kompostoviska v záhrade ZŠ s MŠ v Malachove (prípadne dvoch), zakúpenie záhradného drviča, ktorý si budú môcť požívať aj občania, propagáciu kompostovania v Malachove, ktorú zabezpečia žiaci ZŠ s MŠ, aj s využitím propagačných materiálov organizácie Priatelia Zeme, a zorganizovanie brigád, prednášok a prípadne ďalších akcií, ktoré napomôžu šíreniu tohto postupu nakladania s biologickým odpadom.

Deti budú mať možnosť sledovať tvorbu kompostu v nádobe so zeminou priamo v škole a pozorovať činnosť dážďoviek, o ktoré sa budú starať – nosiť im vhodnú „potravu“. Tou môžu byť ohryzky, použité čajové vrecúška, šupky zo zemiakov a inej zeleniny a ovocia, suché časti rastlín a pod. Na tento účel zakúpime špeciálne kalifornské dážďovky, ktoré produkujú prvotriedny humus – hnojivo do záhrad, a dúfame, že sa im bude dariť a budeme ich môcť využiť aj pri spracovávaní kompostu vonku.

Tieto dážďovky si síce vyžadujú trochu viac starostlivosti o kompost, ako len nahádzanie všetkého na hrbu ako príde, ale odmenou je vysoko kvalitný materiál pre naše záhrady (sušený sa komerčne predáva za drahé peniaze) a rýchlejšie spracovanie kompostu. Takýto spôsob kompostovania sa nazýva VERMIKOMPOSTOVANIE.

Dúfame, že sa nám počas trvania projektu – od apríla do augusta – podarí kompostovanie nielen dostatočne spropagovať, ale aj poskytnúť všetkým záujemcom dostatok informácií o samotnom procese, aj o stavbe kompostoviska, ktoré ale nie je nevyhnutne potrebné – proces jednak urýchľuje, a pôsobí tiež v záhrade estetickjšie ako kopa biologického materiálu.

Uvítame akékoľvek vaše nápady a námety na to, aby sme tento projekt využili čo najefektívnejšie, a budeme radi, ak sa oň budete aktívne zaujímať. K dispozícii budú aj informačné letáky, ktorých distribúciu ešte musíme naplánovať.

Pozývame vás na brigádu pri stavbe kompostoviska, jeho počiatočnom naplnení – drvením materiálom z orezávania stromov, listami a trávou – a pri skrášľovaní školskej záhrady.

Brigádou s občerstvením oslávim Sviatok práce 1. máj. Všetci ste vítaní, s deťmi aj bez.

L. Kubišová, za OZ Malachovská škola, foto: autorka

POZVÁNKY A OZNAMY

Vyberáme z matriky

(stav k 27. 3. 2012)

Celkový stav obyvateľstva v Malachove:
1067 obyvateľov, z toho 522 mužov a 545 žien.

Prišli na svet

Schvarczová Olívia (matka Zuzana Schvarczová), Banícka 112, nar. 16. 12. 2011

Samuel Dobrota (matka Andrea, rod. Lebiezdková), Ortútska 53, nar. 26. 1.

Mojžišová Liliana (matka Zuzana, rod. Gondová), Ortútska 36, nar. 8. 2.

Ferencová Hana (matka Lucia, rod. Gajdúšková), Banícka 38, nar. 2. 3.

Rodičom blahozeláme!

Oslavujú jubileum

Čiefová Anna	Ortútska 3	26. 1. 1922	90
--------------	------------	-------------	----

Kralčák Ján	Ortútska 96	31. 1. 1927	85
-------------	-------------	-------------	----

Majeríková Júlia	Ortútska 8	11. 3. 1927	85
------------------	------------	-------------	----

Kubišová Margita	Banícka 64	19. 1. 1937	75
------------------	------------	-------------	----

Štesko Vladimír	Ortútska 218	4. 1. 1942	70
-----------------	--------------	------------	----

Klačan Juraj	Ortútska 114	18. 3. 1942	70
--------------	--------------	-------------	----

Strelcová Anna	Ortútska 122	7. 1. 1942	70
----------------	--------------	------------	----

Lokšová Emília	Ortútska 173	30. 1. 1942	70
----------------	--------------	-------------	----

Všetkým gratulujeme!

Opustili nás

Pavlík Milan, Ortútska 31, nar. 30. 7. 1946, úmrtie 27. 12. 2011

Dobrota Ján, Banícka 67, nar. 15. 2. 1925, úmrtie 29. 1. 2012

Necpal Vladimír, Ortútska 185, nar. 1. 8. 1955, úmrtie 6. 2. 2012

Strelec Juraj, Banícka 9, nar. 13. 12. 1924, úmrtie 2. 3. 2012

Perončíková Elena, Ortútska 229, nar. 31. 5. 1931, úmrtie 25. 3. 2012

Česť ich pamiatke!

Divadelný súbor MALÁ CHOVA

VÁS SRDEČNE POZÝVA

NA REPRÍZU ÚSPEŠNEJ
KOMÉDIE

ČAU LÁSKA

ktorá bude 8. 4. 2012 o 17:00 h
v kultúrnom dome.

Hrajú:

Jarka Ivančáková

Kristínka Kapustová

Nikolka Dzúriková

Marcela Michalčíková

Roman Sečkář

Peter Terem

Réžia: Eva Gajdúšková

Na Vašu účasť sa tešia všetci účinkujúci.

Počúvali o nás

Dňa 4. 3. 2012 odznela v **Rádiu Regina**, v programe Zvony nad krajinou, **relácia o Malachove**, v ktorej našu obec predstavujú starosta a jej občania. Vypočuť si ju môžete po kliknutí na: www.malachov.sk/videogaleria/20/Zvony_nad_krajinou_-_4.3.2012/

Obecná knižnica

Je otvorená každý pondelok v čase 17:00-19:00 h. Členský poplatok pre dospelého je 0,70 Eur, deti majú členské zdarma.

Čakajú nás dane, šetrte si na ne!

Daň za psa platíte bez vyzvania, k ostatným počkajte na výmery v apríli.
Váš OÚ

Požiadajte o zasielanie obecných informácií e-mailom

OÚ Malachov umožňuje občanom, aby informácie, ktoré sú vyhlasované prostredníctvom obecného rozhlasu, a netýkajú sa bezprostredného predaja v obci, dostávali záujemcovia prostredníctvom emailových správ. Ak máte o túto službu záujem, pošlite e-mail na adresu ou@malachov.sk a do predmetu správy napíšte: ODOBERANIE E-OZNAMOV

Opätovná výzva Staňte sa prispievateľom!

Podajte sa s nami o vaše zážitky, postrehy, pripomienky a my vám ich radi uverejníme. Uvítame aj akékoľvek pripomienky k obsahu a forme MN.

L. Kubišová (kontakty v tiráži)

Malachovské noviny, roč. VI, č. 1/2012

Občasník vydáva: Obecný úrad Malachov v spolupráci s občianskymi združeniami pôsobiacimi v Malachove

Registrovaný: Ministerstvom kultúry SR pod č. EV 4270/11, farebná verzia v .pdf na www.malachov.sk

Číslo redakčne pripravila: Luba Kubišová, e-mail: kubisova@gmail.com, tel.: 0905 984 661. **Jazyková korektúra:** Ivona Kulichová

Grafická úprava: Martin Mlích – MLIHTRONIX, **Tlač:** DALI-BB, s.r.o., Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a úpravy rukopisov!